

ТУРИЗМ / TOURISM

УДК 796.5:338.48(575.2-25)

Ош облусунда спорттук туризмди өнүктүрүүнүн багыттары жана анын социалдык-экономикалык мааниси

Базарбаева Гүлкайыр Базарбаевна

окутуучу, Ош мамлекеттик университети, Кыргызстан, gbazarbaeva@oshsu.kg, ORCID: 0009-0000-8285-1578

Султанов Жанарбек Маматкулович

улук окутуучу, Ош мамлекеттик университети, Кыргызстан, jsultanov@oshsu.kg,

ORCID: 0009-0004-8420-2044

Ибраев Сыргак Аскарбекович

г.и.к., Ош мамлекеттик университети, Кыргызстан

Аннотация

Бул макалада спорттук туризмдин өнүгүү тенденциялары, анын негизги өзгөчөлүктөрү жана социалдык-экономикалык мааниси талдоого алынган. Изилдөөдө спорттук туризмдин түрлөрү, анын ичинде тоо туризми, экологиялык туризм, ат туризми, суудагы жана экстремалдык туризм багыттары каралган. Ошондой эле Ош облусунун спорттук туризмди өнүктүрүүгө болгон табигый жана инфраструктуралык мүмкүнчүлүктөрү иликтенген. Аймактагы спорттук туристтик маршруттардын, альпинизм жана трекинг үчүн ыңгайлуу шарттардын, ошондой эле эл аралык мелдештерге катышуунун тажрыйбасы мисал катары келтирилген. Изилдөөдө спорттук туризмдин экономикалык, социалдык жана маданий таасири өзгөчө баса белгиленет. Бул тармактын өнүгүшү жаңы жумуш орундарын түзүүгө, жергиликтүү калктын жашоо деңгээлин жогорулатууга жана маданий байланыштарды кеңейтүүгө өбөлгө түзөрү көрсөтүлгөн. Ошону менен бирге, экологиялык туруктуулукту сактоо жана туристтик инфраструктураны өнүктүрүү маселелерине да көңүл бурулган. Жалпысынан, макала спорттук туризмди Ош облусунда туруктуу өнүктүрүүнүн перспективаларын илимий жактан негиздөөгө багытталган.

Ачык сөздөр: спорттук туризм, туруктуу өнүгүү, тоо туризми, экологиялык туризм, трекинг, альпинизм, туристтик инфраструктура, социалдык-экономикалык өнүгүү

Шилтеме үчүн: Базарбаева Г.Б., Султанов Ж.М., Ибраев С.А. (2026). Ош облусунда спорттук туризмди өнүктүрүүнүн багыттары жана анын социалдык-экономикалык мааниси. *Евразия изилдөөлөрү ачык журналы*, №1, бб. 37-45. doi: 10.65469/ejournal.2026.1.5

Киришүү

Спорттук туризм бүгүнкү күндө дүйнөлүк туризм тармагында ыкчам өнүгүп жаткан багыттардын бири болуп эсептелет. Адамдар салттуу пассивдүү эс алууга караганда ден соолукка пайдалуу, активдүү түрдөгү эс алууга көбүрөөк кызыга башташты. Бул көрүнүш

© The Author(s) 2026.

This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

акыркы он жылдыкта дүйнөнүн көптөгөн өлкөлөрүндө спорттук туризмге болгон суроо-талаптын өсүшүнө алып келди. Дүйнөлүк практикада спорттук туризмдин ар түрдүү формалары өнүгүүдө. Айрыкча тоо туризми, жөө жана велосипед менен саякаттоо, суудагы спорт түрлөрү (рафтинг, байдарка, сёрфинг), ошондой эле лыжа жана сноуборд туризми кеңири жайылган. Айрым өлкөлөр спорттук туризмди улуттук туризм саясатынын артыкчылыктуу багыты катары карап, атайын стратегияларды иштеп чыгышкан. Алсак, Түштүк-Чыгыш Азия жана Европа өлкөлөрүндө спорттук маршруттарга, инфраструктурага, коопсуздук чараларына өзгөчө көңүл бурулат.

Кыргызстан да анын ичинде Ош облусу бул дүйнөлүк тенденциядан четте калган жок. Аймакта акыркы жылдары спорттук туризмге кызыккандардын саны көбөйүп, туризмдин бул түрү туруктуу өнүгүү жолуна түшүп баратат. Мисал катары айтып кетсек, 2021-жылы Өзбекстан Республикасынын Жиззак облусунда, 2022-жылы Казакстан Республикасынын Алматы шаарында, 2023-жылдын 2-10-октябрь күндөрү Өзбекстан Республикасынын Жиззак облусунда 2024-жылы кайра эле Өзбекстан Республикасынын Жиззак облусунда өткөрүлүп келе жатат. Туризмдин аралыктан өтүү түрү боюнча “Дүйнөлүк биринчилик” Эл аралык спорттук туризм федерациясы тарабынан уюштурулуп, ага ОшМунун экономикалык география, тармактык экономика жана туризм кафедрасынын жана STEM инновациялык колледжинин туризм багытынын окутуучулары жана студенттеринен түзүлгөн Кыргызстан курама командасы жыл сайын катышып келүүдө. 2023-жылы өткөрүлгөн мелдеште ОшМУдан түзүлгөн Кыргызстан командасы 2-орунду камсыздады. Анда, оюндун 4 түрү боюнча (эстафеталык, жуптук, командалык жана жалгыздан) мелдеш өткөрүлүп, эстафеталык жана командалык түрлөрүнөн жеңишти камсыздашты. Бул мелдештер уланып, жыл сайын Эл аралык спорттук туризм федерациясына мүчө өлкөлөрдө өткөрүлүп келе жатат (1-2-сүрөт).

1-сүрөт. ОшМУнун командасы спорттук туризм боюнча мелдеш учуру. Өзбекстан, Жиззак, 2023-жыл.

2-сүрөт. ОшМУнун командасы жеңишке жетишип, сыйланып жаткан учур. Өзбекстан, Жиззак, 2023-жыл.

Демек, спорттук туризмдин негизги өзгөчөлүктөрү: **-физикалык даярдыкка болгон талап:** катышуучулар спорттук көнүгүүлөргө, кыймыл-аракетке даяр болушу керек; **-жаратылыш шарттарында өтүшү:** көп учурда цивилизациядан алыс жерде өтөт (тоо, токой, суулар); **-командалык аракет:** көпчүлүк учурда катышуучулар тобу менен иштешет, бири-бирин колдошот; **-коопсуздук чараларын сактоо:** маршрутка жараша коопсуздук эрежелерин так сактоо талап кылынат; **-экологиялык жоопкерчилик,** жаратылышка зыян келтирбөө, таштанды калтырбоо ж.б. принциптерге негизделет.

Чет элдик туристтер Кыргызстандын тоолоруна, таза жаратылышына жана экстримге бай маршруттарына кызыгышат. Тоо туризми, альпинизм, ат менен саякаттоо, лыжа туризми жана жөө жүрүү турлары өлкө аймагында барган сайын популярдуу болууда. Муну менен катар, улуттук деңгээлде туризмди өнүктүрүү боюнча программаларда спорттук туризмге көңүл бурула баштады. Мисалы, «Кыргыз Республикасында туризмди өнүктүрүү стратегиясы» сыяктуу документтерде активдүү туризмди өнүктүрүү, экологиялык коопсуздук жана аймактык өзгөчөлүктөрдү эске алуу менен спорттук маршруттарды түзүү каралган.

Кыргыз Республикасынын өкмөтү жана тиешелүү министрликтер туризмди өнүктүрүү үчүн бир катар мыйзамдык жана уюштуруучулук иштерди жүргүзүп келишет. Өлкөдө «Туризмди өнүктүрүү жөнүндө» мыйзам, «2023-2027-жылдарга карата туризмди өнүктүрүү стратегиясы» ж.б. ченемдик актылар кабыл алынган [1]. Бул документтерде туризмди өлкөнүн артыкчылыктуу тармактарынын бири катары өнүктүрүү, туристтик инфраструктураны жакшыртуу, жаңы иш орундарын түзүү жана туристтердин коопсуздугун камсыз кылуу боюнча негизги багыттар белгиленген. Мамлекеттик саясатта өзгөчө көңүл аймактык туризмге, анын ичинде тоолуу, экологиялык жана спорттук туризмге бурулууда. Ошондой эле, туризм жана спорт жаатында иш алып барган жеке жана мамлекеттик мекемелердин кызматташтыгы да жакшы жыйынтыктарды берип жатат.

Спорттук туризм дүйнөлүк масштабда да, Кыргызстанда да өсүп келе жаткан, чоң келечекти убада кылган тармак болуп эсептелет. Бул тенденциялар келечекте дагы күчөйт деп

болжолдонууда, себеби адамдар ден соолукка пайдалуу, табигый чөйрөдө өткөрүлгөн эс алууга барган сайын көбүрөөк маани берип жатышат [2]. Изилдөөлөргө таянсак, Ош облусунда спорттук туризмди өнүктүрүүгө ресурстук потенциал жана шарттар жетиштүү деп айтууга болот. Анткени аймактын көпчүлүк бөлүгү тоолуу рельефти түзүп, трекинг үчүн ыңгайлуу, ал эми тоо туризми жана альпинизм үчүн Кыргызстандагы бийиктиги боюнча 2-орунда турган Ленин чокусу жайгашып, чокуну багынтуу үчүн келген альпинисттер жергиликтүү калк үчүн жумуш орундарына шарттар түзүлүүдө. Ал эми спелеотуризм, велотуризм, ат туризми, мото/автотуризм түрлөрү жыл сайын өнүгүүгө багыт алып, туристтик локациялардын саны өсүүдө.

Аймакта спорттук туризмди социалдык, экономикалык жана маданий жактан өнүктүрүүгө болот. Ош облусунун шартында да спорттук туризм акырындык менен өнүгүп, жергиликтүү калктын жашоо-турмушуна жана экономикалык активдүүлүгүнө таасирин тийгизип жатканы байкалууда. **Экономикалык жактан алганда**, жергиликтүү ишкерлер үчүн жаңы мүмкүнчүлүктөрдү ачат. Бирок, климаттын глобалдык өзгөрүшү адамзаттын ар кандай ишмердүүлүк тармактарына, анын ичинде туризмге да олуттуу таасирин тийгизүүдө. Табигый шарттар менен тыгыз байланышта болгон спорттук туризм климаттык өзгөрүүлөргө өзгөчө сезимтал болуп саналат.

Спорттук туризмге таасир эткен климаттык, экономикалык, социалдык жана саясий факторлордун өз ара байланышын түшүнүү натыйжалуу адаптациялык стратегияларды иштеп чыгууда негизги мааниге ээ. Экологиялык спорт жана туризм туура башкарылган шартта экономикалык өнүгүү менен жаратылышты сактоонун ортосундагы тең салмактуулукту камсыздоонун күчтүү куралы боло алат. Алдыңкы тажрыйбаларды мындан ары да жайылтуу жана туруктуу өнүгүү максаттарына жетүү үчүн мамлекеттик органдар, жеке сектор жана жергиликтүү жамааттардын ортосундагы кызматташууну күчөтүү маанилүү [3, 4, 8]. Демек, туристтерди тартуу үчүн жолдор оңдолуп, байланыш жакшыртылып, санитардык-гигиеналык шарттар түзүлсө, бул шарттар туристтерге гана эмес, жергиликтүү калк үчүн да ыңгайлуу жашоо шартын камсыздайт.

Туризм багытында иш алып барган адамдар — жол көрсөтүүчү гиддер, ат менен тейлөө кызматтарын көрсөткөн малчылар, унаа айдоочулар, ашпозчулар, жолбашчылар, мейманканалар жана турак-жай ээлери кошумча киреше табууга шарт түзүшөт. Жайкысын туристтер көп келген аймактарда соода-сатык жанданып, айыл чарба продукцияларын да сатуунун көлөмү көбөйөт. Спорттук туризмдин өнүгүшү жаңы иш орундарын түзүүгө да өбөлгө болот. Өзгөчө жаштар үчүн бул багытта эмгектенүү — туруктуу иш табуунун, кесип үйрөнүүнүн жана чет тилдерин өздөштүрүүнүн жакшы жолу болуп эсептелет. Бул өз кезегинде жаштардын миграциялык агымын азайтууга да салым кошо алат.

Социалдык жактан алганда, спорттук туризм жергиликтүү элдин өз маданиятына болгон сый-урматын жогорулатат. Туристтер келгенде эл өзүнүн каада-салтын, турмуш-тиричилигин көрсөтүүгө, жаратылышын таза сактоого аракет кылат. Мындай көрүнүш жергиликтүү тургундарда патриоттук сезимди күчөтөт жана айлана-чөйрөгө болгон жоопкерчиликти жаратат. Ошондой эле бул тармак маданий байланыштарды жана эл аралык кызматташууну өнүктүрүүгө өбөлгө болот. Чет өлкөлүк туристтер менен түзүлгөн байланыштар аркылуу эл аралык деңгээлде тажрыйба алмашуу, өз өлкөсүн таанытуу мүмкүнчүлүгү жаралат.

Бирок ошол эле учурда, туризмдин өсүшү менен кошо экологиялык, маданий жана социалдык тең салмактуулукту сактоо маселеси да туулат. Маселен, туристтик агым өтө көбөйүп кетсе, жаратылышка зыян келиши мүмкүн же баалардын көтөрүлүшү жергиликтүү калк үчүн түйшүк жаратышы мүмкүн. Ошондуктан спорттук туризмди өнүктүрүүдө туруктуу, ойлонулган жана координацияланган мамиле талап кылынат. Ош облусунда спорттук туризм

аймактык өнүгүүнүн натыйжалуу булагы. Ал экономикага дем берет, калктын жашоо деңгээлин көтөрөт жана коомдук маданиятты өнүктүрөт. Эгер бул мүмкүнчүлүктөр туура пайдаланылса, аймак туруктуу жана прогрессивдүү өсүшкө жетише алат.

Ош облусунун региондору үчүн спорттук туризм чоң келечекти жана реалдуу пайда алып келүүчү тармактын катарын толуктайт. Атап айтсак, Чоң-Алай, Алай райондору альпинизм жана жайлоо туризмине, Араван району спелеотуризм жана агротуризмге (3-сүр.), Кара-Кулжа, Ноокат, Өзгөн жана Кара-Суу райондору трекинг жана ат туризми үчүн ыңгайлуу аймактар катары эсептелет.

3-сүрөт. ОшМУнун туризм профилинин 2-4-курстары, Араван району, Бариттүү үңкүрү, 2025-ж.

Ат туризми Ош облусунда жаңы багыт катары жаратылышка минималдуу зыян келтирип, туристтерге уникалдуу тажрыйба, руханий эс алуу жана өзгөчө эмоция тартуулайт. Ал туруктуу өнүгүүнүн негизги принциптерине жооп берип, жергиликтүү тургундарга кошумча киреше булагын түзөт. Мындан тышкары, ат туризми мал чарбачылыгы менен алектенген ишкерлерге жаңы экономикалык мүмкүнчүлүктөрдү ачат [6]. Бул багытта мамлекеттик колдоо жана жергиликтүү демилгелердин шайкештиги менен туруктуу өнүгүү мүмкүнчүлүктөрү кеңейет.

Туризм боюнча билим берүү мекмелери анын ичинен Ош мамлекеттик университети жыл сайын 27-сентябрь “Бүткүл дүйнөлүк туризм күнүнө” карата жаштар арасында туристтик слет өткөрүп келет. Мындай иш-чаралар студенттердин кесипке болгон кызыгуусун арттырып, спорттук туризмге болгон шыктануусуна өбөлгө түзөт (4-сүрөт).

4-сүрөт. ОшМУнун туризм адистигинин студенттерине Карагой эс алуу жайында өткөрүлүп жаткан туристтик слет.2025-ж.

Ош облусундагы спорттук туризмди өнүктүрүүгө кызыкдар болгон мамлекеттик органдарга, туристтик уюмдарга жана коомдук бирикмелерге багыт берүүчү усулдук материал катары колдонулушу мүмкүн. Мындан тышкары, изилдөө жогорку окуу жайларында "туризм" адистиги боюнча окуган студенттер үчүн практикалык жана теориялык мааниге ээ болот. Ошол эле учурда спорттук туризм экономикалык, социалдык жана маданий өнүгүүнүн маанилүү фактору катары да өзүнүн ордун табууда. Кыргызстандын, анын ичинде Ош облусунун табигый-рекреациялык ресурстары спорттук туризмди өнүктүрүүгө абдан ыңгайлуу. Тоолуу рельеф, уникалдуу жаратылыш ландшафттары, альпинизм, трекинг, ат жана велотуризм үчүн жагымдуу шарттар аймактын туристтик потенциалын жогорулатат.

Социалдык жактан өнүктүрүүдө - жарандардын жашоо сапатын жакшыртууда маанилүү роль ойнойт. Атап айтканда: ден соолукту чыңдайт – активдүү кыймыл, таза аба, физикалык аракеттер адамдын психикалык жана физикалык абалын оңдойт; жаштарды тарбиялоодо куралы – туруктуулук, чыдамкайлык, достук жана жаратылышка болгон урматсый сезимин калыптандырат; социалдашуу каражаты – туризм аркылуу адамдар бири-бири менен таанышып, тил табышып, коомдошууга жетишет; коомдо сергек жашоо образын жайылтат – спорттук туризм тамеки, алкогольсуз жашоого үндөйт [5, 7].

Экономикалык жактан өнүктүрүүдө - аймактык деңгээлде спорттук туризм ар кандай экономикалык натыйжаларды берет: жаңы жумуш орундарын түзөт – инструкторлор, гиддер, тейлөө кызматкерлери ж.б. ишке тартылат; кичи жана орто бизнеске стимул болот – мейманканалар, жатаканалар, кафе-ресторандар, транспорттук кызматтар өнүгөт; инфраструктуранын өнүгүшүнө шарт түзөт – жолдор, байланыш, суу жана жарык сыяктуу

объекттер калыбына келтирилет же жаңы курулат; салык түшүмдөрү өсөт – жергиликтүү бюджетке каражаттар түшүп, аймактык өнүгүү үчүн кошумча мүмкүнчүлүктөр пайда болот.

Маданий жактан өнүктүрүүдө - аймактардагы маданий баалуулуктардын жайылышына жана сакталуусуна да өбөлгө түзөт: жергиликтүү маданиятты таанытуу – спорттук туристтер этностук каада-салт, салттуу тамак-аш, кийим-кече менен таанышат; улуттук мурастарды сактоо – аймактардагы салттуу оюндар, турмуш-тиричилик ыкмалары туристтик кызыгууну жаратат жана бул мурастарга кайрадан көңүл бурулат; диалог түзүү – ар түрдүү маданият өкүлдөрүнүн жолугушуусу, өз ара урматтоо жана түшүнүшүү деңгээлин жогорулатат.

Бул мүмкүнчүлүктөрдү туура жана натыйжалуу пайдалануу аймактык экономиканын өсүшүнө, жаңы жумуш орундардын түзүлүшүнө жана жергиликтүү калктын жашоо деңгээлин жогорулатууга өбөлгө болот. Спорттук туризмди өнүктүрүүдө экологиялык туруктуулукту сактоо, туристтик инфраструктураны жакшыртуу жана коопсуздук маселелерине өзгөчө көңүл буруу зарыл. Мамлекеттик органдар, жергиликтүү өз алдынча башкаруу, жеке сектор жана билим берүү мекемелеринин ортосундагы тыгыз кызматташтык бул багыттын туруктуу өнүгүшүнүн негизги шарты болуп саналат. Демек, спорттук туризм Ош облусу үчүн стратегиялык мааниге ээ тармак катары каралып, аны системалуу өнүктүрүү аймактын социалдык-экономикалык өсүшүнө олуттуу салым кошот деп айтууга болот.

Колдонулган адабияттар

1. Кыргыз Республикасынын улуттук статистикалык комитети, Кыргызстандагы туризм 2024, (2023–2027-жылдарга карата туризмди өнүктүрүү стратегиясы). www.stat.kg.
2. Момошева Г.А., Монокбаев А., Назиров А., Основы спортивного туризма и его роль в зеленом развитии. Учеб. метод. пособие. Ош, 2025.
3. Момошева, Г., Сабилов, С., & Сатиев, Т. (2024). Спортивный туризм в условиях глобальных изменений климата. *Вестник Ошского государственного университета. Химия. Биология. География*, (2(5), 85–92. [https://doi.org/10.52754/16948688_2024_2\(5\)_11](https://doi.org/10.52754/16948688_2024_2(5)_11)
4. Момошева, Г., Карабаев, Р., & Уланбек уулу, К. (2024). Экологический спорт и туризм: баланс между активностью и природой. *Вестник Ошского государственного университета. Химия. Биология. География*, (2(5), 93–100. [https://doi.org/10.52754/16948688_2024_2\(5\)_12](https://doi.org/10.52754/16948688_2024_2(5)_12)
5. Стеблецов Е.А., Воронов Ю.С., Севастьянов В.В., Спортивно-оздоровительный туризм и спортивное ориентирование. Москва, 2024.
6. Султанов Ж.М., Базарбаева Г.Б., Кантемиров А.Б., Аманкулова Т.Н. “Конный туризм – новое направление в туристической сфере Ошской области”. *University Research Base*, Apr. 2025, pp. 726-31, <https://scholar.kokanduni.uz/index.php/rb/article/view/970>
7. Яцык В.З., Подгорная А.С. Физическая подготовка спортсменов-туристов в дисциплине «дистанция – пешеходная» на этапе спортивного совершенствования // *Физическая культура, спорт наука и практика*. – 2018. – № 2. – С. 41–47.
8. Молдалиев, Ж. Т. Ош мамлекеттик университетинин Табият таануу, туризм жана агрардык технологиялар факультети: Болон процессине кабыл алынуучу багыттары / Ж. Т. Молдалиев // *Евразия изилдөөлөрү ачык журналы*. – 2025. – No. 4. – P. 1-15. – DOI 10.65469/eijournal.2025.4.1. – EDN OYPUZQ.

Открытый журнал евразийских исследований, 2026, №1, сс. 37-45

doi: 10.65469/ejournal.2026.1.5

ejournal.ilimbilim.kg

ТУРИЗМ / TOURISM

УДК 796.5:338.48(575.2-25)

Направления развития спортивного туризма в Ошской области и его социально-экономическое значение

Базарбаева Гүлкайыр Базарбаевна

преподаватель, Ошский государственный университет, Кыргызстан, gbazarbaeva@oshsu.kg,

ORCID: 0009-0000-8285-1578

Султанов Жанарбек Маматкулович

старший преподаватель, Ошский государственный университет, Кыргызстан, jsultanov@oshsu.kg,

ORCID: 0009-0004-8420-2044

Ибраев Сыргак Аскарбекович

к.г.н., Ошский государственный университет, Кыргызстан

Аннотация

В данной статье рассматриваются тенденции развития спортивного туризма, его основные особенности и социально-экономическое значение. В исследовании анализируются виды спортивного туризма, включая горный туризм, экологический туризм, конный туризм, а также водные и экстремальные направления. Также изучены природные и инфраструктурные возможности Ошской области для развития спортивного туризма. В качестве примеров приведены туристические маршруты региона, благоприятные условия для альпинизма и трекинга, а также опыт участия в международных соревнованиях. Особое внимание в исследовании уделяется экономическому, социальному и культурному воздействию спортивного туризма. Показано, что развитие данной отрасли способствует созданию новых рабочих мест, повышению уровня жизни местного населения и расширению культурных связей. Кроме того, рассмотрены вопросы экологической устойчивости и развития туристической инфраструктуры. В целом, статья направлена на научное обоснование перспектив устойчивого развития спортивного туризма в Ошской области.

Ключевые слова: спортивный туризм, устойчивое развитие, горный туризм, экологический туризм, трекинг, альпинизм, туристическая инфраструктура, социально-экономическое развитие

Open Journal of Eurasian Issues, 2026, no. 1, pp. 37-45

doi: 10.65469/ejournal.2026.1.5

ejournal.ilimbilim.kg

ТУРИЗМ / TOURISM

УДК 796.5:338.48(575.2-25)

Directions for the Development of Sports Tourism in the Osh Region and Its Socio-Economic Significance

Bazarbaeva Gulkaiyr Bazarbaevna

Lecturer, Osh State University, Kyrgyzstan, gbazarbaeva@oshsu.kg, ORCID: 0009-0000-8285-1578

Sultanov Zhanarbek Mamatkulovich

Senior Lecturer, Osh State University, Kyrgyzstan, jsultanov@oshsu.kg, ORCID: 0009-0004-8420-2044

Ibraev Syrgak Askarbekovich

Candidate of Geographical Sciences, Osh State University, Kyrgyzstan

Abstract

This article examines the development trends of sports tourism, its key characteristics, and its socio-economic significance. The study analyzes various types of sports tourism, including mountain tourism, ecotourism, equestrian tourism, as well as water-based and extreme tourism activities. It also explores the natural and infrastructural potential of the Osh region for the development of sports tourism. As examples, regional tourist routes, favorable conditions for mountaineering and trekking, and experience in participating in international competitions are presented. Special attention is paid to the economic, social, and cultural impacts of sports tourism. It is shown that the development of this sector contributes to job creation, improvement of the local population's living standards, and the expansion of cultural ties. In addition, issues of environmental sustainability and the development of tourism infrastructure are considered. Overall, the article is aimed at providing a scientific justification for the prospects of sustainable development of sports tourism in the Osh region.

Keywords: sports tourism, sustainable development, mountain tourism, ecotourism, trekking, mountaineering, tourism infrastructure, socio-economic development